

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת תרומה

©
כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:
א.י.ש. אשדוד
0527627127

פרשת תרומה

איש אל אחיו, וכן מדות הארון שהיו מדות שבורים, מורים על הענין של מצות בין אדם לחבירו. עבודת האדם הוא לשלב העבודה של בין אדם למקום עם הבין אדם לחבירו.

והנה בתוך הארון היו מונחים שני לוחות הברית, ובלוחות היה כתוב בצד אחד מצות בין אדם למקום, ובצד השני היה כתוב מצות בין אדם לחבירו. ובלוחות כתיב (שם לב טו) שהיו כתובים משני עבריהם מזה ומזה הם כתובים. א"כ יוצא שהצד שהיו כתובים בה המצות שבין אדם למקום מעבר השני היו כתובים בה הבין אדם לחבירו, ומנגד, הצד שהיו כתובים בה המצות בין אדם לחבירו, מעבר השני היה הבין אדם למקום, וגם בזה אנו רואים השילוב בין אדם למקום עם הבין אדם לחבירו, ששניהם הולכים בד בבד.

המנורה היה בהיכל לנוח השלחן, וידוע דהמנורה רומז לנר מצוה ותורה אור, והשלחן רומז

ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו (שמות כה י).

הבעל הטורים כתב, כל מדותיו היו שבורות בחצאי אמות ללמד שכל מי שלומד תורה צריך לשבר ולהשפיל עצמו.

כבר הזכרתי בשבוע שעבר בענין שבירת המדות, כשמתנהג במדותיו הטבעיים שנטבעו כן בטבעו, לא יתנהג במדה אחת תמיד. למשל אם הוא איש חסד, לפעמים צריך להתנהג במידת הגבורה היפוך מידת החסד, וכן בכל המדות. וזה הוא עבודת המדות. וענין זה גם מרומז בכרובים שהיו על הכפורת שנאמר בהם (שם פסוק כ) ופניהם איש אל אחיו.

הרי אנו רואים שבארון היה משולב המצות שבין אדם למקום והמצות שבין אדם לחבירו, שהארון רומז על התורה, וזה המצות שבין אדם למקום, והכרובים שהיו פניהם

עם הבריות הוא עובד את השם בהתרוממות בשם כל ישראל.

ואולם זה יש לי לומר שהענין של בין אדם לחבירו אין הכונה במה שנוהגים היום הרבה שמתאספים קבוצה של חברים בליל שישי ואוכלים טשולנט, זה אינו בין אדם לחבירו, אלא שצריכים לקיים את הבין אדם לחבירו באופן נעלה, בעשיית חסד, לחזק מי שצריך חיזוק, וכגון שבחור טוב ילמד עם בחור שקצת יותר חלש בלימודים, וכן על זה הדרך.

יעזור השי"ת שנזכה לעבוד את יוצרינו הן בבין אדם למקום, והן בבין אדם לחבירו עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א. א גוטן שבת.

מתוך שיחה לאחר התפילה לבחורי החמד שיחי' שב"ק פרשת תרומה תשפ"ב

לעניני הגשמי, אמנם בשלחן היו מונחים הלחם הפנים, שצורת הלחם היה באופן של פניהם איש אל אחיו, והוא מרמז על הבין אדם לחבירו, כדאמרן. א"כ גם בענין זה היה שילוב של בין אדם למקום, דהיינו המנורה, ששמו אותה נוכח השלחן, שרומז על הבין אדם לחבירו כדאמרן.

זה כלל גדול, כי עבודת האדם הוא להיות 'צו גאט און צו לייט', לדעת איך לשלב הענינים שבין אדם למקום עם הבין אדם לחבירו, שיש שחושבים שא"א לעבוד את השם כראוי אם הם מעורבים בין הבריות, ולכן הם מפרישים עצמם משאר ישראל. אבל לא זו הדרך, אלא אדרבה אצל חסידים ידעו תמיד כי זה מסייע לזה, שע"י שהאדם מעורב

את עם ה' לתורה ולמצוות, בא אליו היצר הרע ואמר לו מה אתה רוצה לעשות לבטל עצמך מתורה ועבודה, שב על מקומך ולא תפסיק מעבודת בוראך, והשיבו הצדיק הנ"ל שרוצה לנסוע עבור מעות. וכששמע זאת היצר הרע הינו לילך, ואמר לו לך

בספר זוהר חי (להרה"ק מהרי"א מקאמארא זי"ע) בפרשתן מביא מעשה שהיה עם הרה"ק רבי יצחק מדראהביטש זי"ע, שהיה אביו של הרה"ק רבי יחיאל מיכל המגיד מזלאטשוב זי"ע, שפעם אחת רצה להיות גולה ממקום למקום להדריך

לך מזה רווחים, אז תצליח בדרכיך, ולכן אני מיעצך שאל תחשוב שאתה עושה כן לשמה. והן הן הדברים שאמרנו.

והנה בענין ציפוי הארון כתיב (שמות כה יא) וצפית אתו זהב טהור, ולגבי הבדים כתיב (שם פסוק יג) וצפית אותם זהב, שלא היה זהב טהור והלא דבר הוא. וראיתי ביאור בענין זה, שהארון רומז ללומדי התורה, ואצל לומדי התורה צריך להיות זהב טהור, והוא רמז על הלימוד התורה שצריך להיות לשמה, אך בדי הארון מרמזים על מחזיקי התורה, שע"י הבדים היה מחזיקים את הארון, ואצלם לא כתיב זהב טהור, שאלו שמחזיקים תורה אפילו אם אין כוונתם לשמה, מרוצה נתינתם זו לפני הקב"ה.

וכעין זה מובא בספר בעל שם טוב, שהרה"ק רבי שלום קאמינקער זצ"ל אמר לפני מרן הבעש"ט זי"ע ביאור על מה שמפרש רש"י על הפסוק (שמות כה ב) ויקחו לי תרומה, שרש"י פירש, לי לשמי, בהקדם מה שקיבל מהבעל שם טוב, שנתנית הצדקה עולה יפה אפילו כשאינן נותנין לשם שמים, כי טרם הכל ניזון העני, ומחיה את נפשו בצדקה.

לשלום, וכשהיה כבר בדרך לא חשב כלל על זה רק עשה את עבודתו וקירב את הלבבות לעבודת הבורא.

הגאון רבי ישכר שלמה טייכטאל זצ"ל כתב לבאר על פי עובדה זו, מה שנאמר בכמה מהכלים שבמשכן וצפית אותם זהב טהור, דידוע כי כל המשכן הוא רמז לעבודת ה', ע"כ רמזה כאן התוה"ק עצה עמוקה איך להנצל ולא יפול בפח מוקש של היצר הרע, וכתב וצפית אותם זהב, היינו אם תרצה לילך לדבר מצוה אבל מור יעלה על ראשך שהיצר הרע יעכב על ידך, ע"כ תצפה אותם מצוה בזהב, היינו שאתה חושב רק בשביל זהב ואז תלך לבטח בלי עיכוב כי גם הוא יסכים על ידך.

וכן היה מעשה אצל הרב עמנואל פישמן הי"ו, שיש לו חברה במאנסי שמוכרים תוכנות תורניים למחשבים, וסיפר לי שבהשקפה ראשונה חשב לעסוק בענין זה לשם מצוה שיהיה לאנשים יכולת ללמוד מתוך אותם תוכנות, ונכנס לכ"ק אאזמו"ר זי"ע ושטח לפניו את מעשיו ואת כוונותיו, ואמר לו זקיני אם תעשה את זה לשם מצוה אזי היצר הרע ישים כל מיני מכשולות ומניעות כדי שלא יצא הדבר לפועל, אבל אם תעשה ביזנס מזה, שיהיה

ואמר רבי שלום קאמינקער שלפי זה מבואר דברי רש"י, שהיה קשה לרש"י דהכי הוי למקרא לומר ויתנו לי תרומה, אלא שמלת לי מורה על לשמי, כי כפשוטו לא יתפרש כי לי תבל ומלואה, וכיון שמלת לי הכוונה בזה לי לשמי, שוב לא יוכל למכתב ויתנו לי תרומה, דבאמת

נתינת צדקה יכולה להיות אפילו שלא לשם שמים, רק שכיון שכן הדבר, שהותר ליתן צדקה אפילו שלא לשם שמים, עכ"פ ויקחו לי תרומה, שיראה המקבל צדקה לקבל אותה לשם שמים, שלא לקבל הצדקה לשם מותרות ח"ו, רק לצרכים הצריכים לו.

מתוך קידושא רבא בצפרא דשבתא שב"ק פרשת תרומה תשפ"ב

שב"ק פר' משפטים - שקלים תשפ"ג

עדיבת השולחן הטהור ליל שבת קודש

ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי (במדבר כה ב), ושמואל אמר כי תשא (שמות ל יב) בשלמא למאן דאמר כי תשא, היינו דקרי לה פרשת שקלים דכתיב בה שקלים, אלא למאן דאמר את קרבני לחמי הכא מידי שקלים כתיבי התם, אין טעמא מאי כדר' טבי, בשלמא למ"ד צו את בני ישראל משום דכתיבי קרבנות התם כדר' טבי, אלא למ"ד כי תשא קרבנות מי כתיבי שקלים לאדנים כתיבי, כדתני רב יוסף שלש תרומות הן של מזבח למזבח ושל אדנים לאדנים ושל בדק הבית לבדק הבית, ע"כ. ואנן נוהגין כשמואל לקרוא לפרשת שקלים כי תשא.

אמנם יש להתבונן בדעת רב, למה ס"ל להתחיל מאת קרבני לחמי, הלא כל הטעם של ר' טבי הוא מפני שכתיב בה עולת חודש בחדשו, ולזה היה מספיק אם היו מתחילין מהפרשה של ובראשי חדשיכם. ובכלל יש להתבונן גם בראש

איתא במשנה (מגילה ג ד) ראש חודש אדר שחל להיות בשבת קורין בפרשת שקלים, חל להיות בתוך השבת מקדימין לשעבר. ובגמרא (מגילה כט) תנן התם (שקלים א א) באחד באדר משמיעין על השקלים, מגלן אמר ר' טבי אמר רבי יאשיה דאמר קרא (במדבר כה יד) זאת עולת חודש בחדשו, אמרה תורה חדש והבא קרבן מתרומה חדשה, וכיון דבניסן בעי אקרובי מתרומה חדשה קדמינן וקרינן באחד באדר כי היכי דליתו שקלים למקדש. ומפרש רש"י חודש בחדשו לחדשי השנה - כל הני חדשים למה לי אלא אמרה תורה יש לך חודש שאתה צריך לחדשו בהבאת עולות תמידין ומוספין מתרומה חדשה וזהו ניסן כדאמרינן בראש השנה דגמרינן שנה שנה מניסן דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה.

ואיתא עוד בגמרא (שם) מאי פרשת שקלים, רב אמר, צו את בני

השמש, ותמיד של בין הערבים כנגד הירח, שהלא לא היה באפשרות להקריב קרבנות בלילה כנגד הירח, אלא הקריבו אותו בין הערבים.

הנה כי כן קרבנות התמידין היו מכפרים על העבירות, אמנם שורש החטאים נשרשת בענין הפגם של הלבנה כמו דאיתא בשל"ה הק' שפגימת הלבנה קשורה עם החטא של חוה.

כמו כן השורש של הגלות נרמו בפגימת הלבנה (עץ חיים לו א), ולכן נוהגין לקדש הלבנה במוצאי תשעה באב, שאז הוא זמן המרמוז לגאולה, ובקידוש לבנה אנו אומרים 'והיה אור הלבנה כאור החמה' וגו' שמרמוז על ענינה של גאולת ישראל כנודע.

והנה אמרו חז"ל (חולין ס:): לגבי פגימתה של הלבנה, כתיב (בראשית א טו) 'ויעש אלוקים את שני המאורות הגדולים' וכתיב (שם) 'את המאור הגדול ואת המאור הקטן', אמרה ירח לפני הקב"ה רבש"ע, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, אמר לה, לכי ומעטי את עצמך.

ויש לומר שכל הענין שהלבנה הביטה על עצמה ועל השמש כמלכים

חודש, למה מתחילים לקרוא מאת קרבני לחמי שמדבר על קרבן התמיד, שבשלמא בראש חודש יש לומר הטעם שמתחילין מאת קרבני לחמי הוא כדי שיהיה קריאה מספקת לארבע עליות, אלא בשבת שקלים למה לא מתחילים לדעת רב מהפרשה ובראשי חדשיכם.

ולחבין הענין, הנה בתרגום יונתן בן עוזיאל איתא (במדבר כה ד) שקרבן התמיד היה מכפר, ובפרשת התמיד נאמר (שם פסוק ג) ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד. ופירש"י שנים ליום - בא ללמד שיהיו נשחטין כנגד היום, תמיד של שחר כמערב, ושל בין הערבים במזרחן של טבעות.

ונראה לומר שקורין פרשת התמיד בראש חודש מפני שקרבן התמיד מכפר בשורשו על אותו חטא שמתכפר בקרבן של ראש חודש, כמו שאמרו חז"ל (חולין ס:): מה נשתנה שעיר של ראש חודש שנאמר בו 'ושעיר עזים אחד לחטאת לה'" (שם פסוק טו) למה הוסיפו 'לה', אלא אמר הקב"ה, שעיר זה יהא כפרה על שמיעמתי את הירח. וכמו כן כפרת שתי התמידין שנאמר בה 'שנים ליום עולה תמיד' נרמוז בה ענין השמש וירח, תמיד של שחר כנגד

היא התחלה של חודש אדר והכנה לקרבנות שהביאו בחודש ניסן מתרומה חדשה, וקרבן התמיד מכפר על פגם זו של הלכנה שאמרה אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, כדאמרן.

על פי אלה הדברים יש לומר שלכן קבעו לתת מחצית השקל, להורות ללכנה שהיא אינה מלך, והיא רק בחינה של מחצית, היינו שהיא רק חלק קטן ממערכת שמים שברא הבורא ב"ה.

וזה הכוונה במה שאנו אומרים במוסף של שבת שקלים 'אור פניך עלינו ארון נשא ושקל אשא בבית נכון ונשא', דלכאורה היו צריכים לומר ומחצית השקל אשא, למה אנו אומרים ושקל אשא, אלא שנראה לומר שהכוונה של אור הוא על האור הגנוז, שלעתיד כשנוכח שהקב"ה יופיע עלינו עם אור הגנוז, אז יבינו השמש והירח שכלפי אותו אור, הם רק חלק קטן ממערכת השמים והם אינם נחשבים כמלכים, וכן לא יצטרכו לתת מחצית להורות על ענין זה, ולכן אז יהיה 'ושקל אשא בבית נכון ונשא'.

והנה שבת שקלים היא ההתחלה של חודש אדר שעליו אמרו חז"ל

הוא בגלל העדר של האור הגנוז. ולכאור הדבר, הנה על היצירה של האור בבריאת העולם אמרו חז"ל (חגיגה יב.) על הפסוקים (שם ג-ד) ויאמר אלוקים יהי אור ויהי אור. וירא אלוקים את האור כי טוב ויבדל אלוקים בין האור ובין החושך. שאור שברא הקב"ה ביום הראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כיון שנסתכל הקב"ה בדור המבול ובדור ההפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנוז מהן, שנאמר (איוב לח טו) וימנע מרשעים אורם, ולמי גנוז, לצדיקים לעתיד לבא, שנאמר וירא אלוקים את האור כי טוב, ואין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיהו ג י) אמרו צדיק כי טוב. ואיתא במדרש (בראשית רבה יא ב) ל"ו שעות שימשה אותה האורה. כל זמן ששימש האור של שבעת ימי בראשית, האור של השמש והירח לא היה נחשב, מפני גודל האור של שבעת ימי בראשית, ברגע שנגנו אור הראשון, אז ראו השמש והירח שיש להם חשיבות מיוחדת בהפצת אורם, ומזה נבע מה שהירח אמר אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד.

תליית המאורות היתה בחודש ניסן, כמו שאנו רואים שעושים ברכת החמה בחודש ניסן. שבת שקלים

(תענית כט.) 'משנכנס אדר מרבין בשמחה, ומפרש רש"י (שם) שימי נסים היו לישראל פורים ופסח. וידוע מה שאמרו חז"ל (ר"ה יא:): שבניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל. ושבת שקלים הוא הכנה לימים אלו של גאולה כדאמרן.
יעזור השי"ת שנוכה לאור פניך עלינו ארון נשא ושקל אשא בבית נכון ונשא בכיאת גוא"צ כב"א.

קידושא רבא בצפרא דשבתא

שמוחת הולדת הבת להר"ד יונתן אברהם בנימין הי"ז
נכדת הרב צבי אלימלך לינצד הי"ז

שלם בעצמותו, ובכחית דברי ריבות בשערך, שבתוך שעריו הפנימיים ובתוך תוכיותו יש דברי ריבות בין הגוף לנשמה, השכל מבין כך והרגש מרגיש כך, והאברים רוצים כך, והוא כולו מסובך ואין בו שלימות, אינו יכול להגיע לשמחה.

בקריאה של שקלים שקראנו היום, מפרש רש"י (שמות ל טו) שרמזו כאן ג' תרומות, שנכתב כאן תרומת ה' ג' פעמים. ויש לומר שג' התרומות מרמזים על השלש בחינות של שלימות, השקלים היו מועדים לקרבנות הציבור, וענינו של קרבן הוא ההתקרבות להשי"ת, רמז לבחינת שלימות של בין אדם למקום, והנתינה

אנו ברכנו השבת את חודש אדר, ואמרו חז"ל (תענית כט.) משנכנס אדר מרבין בשמחה, וצריך לדעת איך מגיעים לידי שמחה אמיתית.

הנה בספר נתיבות שלום (עבודת ה' טו) כתב שענין שלימות הנפש מביא לידי שמחה, זה שנפשו שלימה ואינה פגומה ולקויה יכול להגיע למדת השמחה, ומביא דברי המהר"ל ששלימות כולל שלימות האדם למקום לחבריו ולעצמו. ומי שחסר לו אחד מעניני השלימות אינו מגיע לשמחה כראוי. יהודי הרחוק מה' לא תערב לו כל שמחה. אדם שאינו מעורב בדעתו עם הבריות, אינו סובל ואינו נסבל, חיוו אינם חיים. גם אם אינו

י"ד שנים בישיבת עבר ללמוד תורה מבלי שהיה ישן, והיה כל כולו עסוק בעניני רוחניות, וכשהגיע לבית לבן למד איך לעבוד ה' גם בדברים גופניים, וזה מורה על שלימות האדם בגוף ונשמה כדאמרן.

בשנוולדת בת הברכה המעולה ביותר לברכה היא שתגדל להיות

שמחה תמיד, וכמו שאמרנו הרי ששמחה זו תלויה בשלימות, ויש לומר שזה מה שמאחלים בלידת הבת שיזכה לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים, תורה מורה על שלימות בין אדם למקום, לחופה מורה על שלימות בין אדם לעצמו, שהאדם לפני שהוא נושא אשה הוא פלג גופא, וע"י שהוא נכנס לחופה הוא נהיה אדם השלם. למעשים טובים מורה על הענין השלימות בין אדם לחבירו.

יעזור השי"ת שיזכה אביה ואמא לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים, ויזכו המשפחות לראות רוב נחת ותענוג ממנה ומכל יוצ"ח, עדי נזכה לכיאת גוא"צ בב"א.

היה מחצית השקל הבא להורות על בחינת השלימות בין אדם לחבירו, שהוא נותן מחצית והיהודי השני מביא המחצית השני וביחד הם בחינת שלם, גם ענין הקרבנות מורים על הבחינה של שלימות בין אדם לעצמו, שהקרבן הוא בהמה שהוא דבר גשמי, וע"י שמעלים אותו למזבח הוא נהיה ענין רוחני, כן האדם המורכב מגוף ונשמה יכול להגיע לשלימות בענין זה.

וענין השלימות בשלש בחינות אלו אנו מוצאים אצל יעקב אבינו כמו שנאמר (בראשית לג יח) ויבא יעקב שלם עיר שכם וגו' ומפרש רש"י שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו (שבת לג:). ויש לומר שלם בגופו, שיעקב ניצל מעשו שרצה להורגו, הוא ענין השלימות בין איש לאחיו, והיינו בין אדם לחבירו. שלם בתורתו הוא ענין ויעקב איש תם יושב אהלים (בראשית כה כז). וזו שלימות בין אדם למקום. שלם בממונו, כשהיה בבית לבן למד שאפשר לעבוד ה' גם בדברים הגשמיים. שלפני בואו לבית לבן נממן

רעוא דרעזין

ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים (שמות כד ג). ומפרש רש"י ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' - מצות פרישה והגבלה. ואת כל המשפטים - ז' מצות שנצטוו בני נח, ושבת וכבוד אב ואם ופרה אדומה ודינין שניתנו להם במרה.

והקשה הרמב"ן ז"ל ואינו נכון שיהיה על שנצטוו בני נח ושנאמרו להם במרה שכבר שמעו ולא יאמר ויספר אלא בחדשים אשר יגיד.

ומבאר הקדושת הלוי שדברי רש"י כהוגן, דלכאורה יש להבין על לשון 'ויבא משה ויספר לעם', דכפי דעת רש"י ז"ל שאמר להם ז' מצות של בני נח ופרה ודינין ושבת איננו שייך לשון 'ויספר לעם', כי אם ויצו את בני ישראל ולשון ויספר איננו מובן.

אלא אומר הקדושת לוי, לכן נראה, כי באמת אלו נצטוו במרה וכן ז' מצות שנצטוו כבר, רק שמושה רבינו ע"ה היה מספר לעם גודל הפעולה שפעלו ישראל בקיום הז' מצות ובמצות שנצטוו במרה, והאיך שהקב"ה משתעשע בקיום המצות, ושכל העולמות והגשמות תלוין בהן, וסיפר

משה גודל מעלות המצות שקיימו ישראל, דהיינו ז' מצות ומה שנצטוו במרה ונמצא 'ויספר לעם' לא קאי אצווי מצות, שהרי כבר נצטוו, רק מלת 'ויספר לעם' הוא שמספר להם גודל המעלות והשעשועים שפעלו ישראל בקיום המצות ההם, אז כיון ששמעו ישראל גודל השעשועים שמשתעשע הקב"ה בקיום המצות, והשפע והששון והשמחה שמשפיעין ישראל בכל העולמות על קיום מצות הבורא ב"ה, אז ענו ואמרו 'כל אשר דיבר ה' נעשה', כלומר שאנחנו רוצים עוד במצות כדי שישתעשע כביכול הקב"ה ושישפיע הקב"ה עוד שפע רב וברכה וחיים בקיום המצות. והוה 'כל אשר דיבר ה' נעשה', כלומר שאנחנו רוצים עוד במצות הבורא ב"ה.

דברים אלו מאוד מתאימים ביותר לשבת זו שאנו מברכים בה חודש אדר, שהרי אמרו הז"ל (תענית כט.) משנכנס אדר מרבין בשמחה, וכשאנו מבינים את גודל הפעולה שאנו פועלים בעשיית המצוות ואת גודל השעשועים שמשתעשע הקב"ה כשאנו מקיימים המצות, זה מביא שמחה גדולה להאדם שהוא זוכה לקיים

וכמה שהרי מדה טובה מרובה, שכל פעולה ומצוה שיהודי עושה בעולם הזה, אפילו אם הוא קמץ בעיניו, הרי שמצוה זו מאירה בעולמות העליונים ונחשבת למצוה גדולה מאוד כדאמרן.

דברים אלו גם מתאימים לשבוע הזה, שזו השבת אחרונה של ימי השוכבי"ם, שענין זה מביא את האדם להתעורר בתשובה, כשהוא מבין את גודל הפגם שנעשית על ידו, כשהוא עושה עבירה וכשאינו מקיים את המצוות.

השר שלום מבעלי"ז זי"ע אמר, הלא ידוע שהקב"ה מקיים התרי"ג מצוות (ברכות ו), האיך הוא מקיים המצוה הנאמר בפרשתן (שמות כג ה), 'כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו וחדלת מעזוב לו עזוב תעזוב עמו'. ואמר לתרץ שהקב"ה אומר לישראל 'פתחו לי פתח כחודה של מחט, ואני אפתח לכם פתח שיהיו עגלות וקרונות נכנסים בו' (ילקוט שמעוני שיר השירים רמז תתקפח), וכדאיתא בחז"ל (יומא לה:): 'הבא ליטהר מסייעין אותו'.

אמנם בדגל מחנה אפרים מביא בשם זקינו הבעש"ט זי"ע, מה שדרשו חז"ל (ב"מ לב.) על מה שנאמר 'עזוב תעזוב עמו', עמו דווקא, היינו רק אם

המצות, וכל זה הכנה היא ליום הפורים, ששמחה זו מביאה את האדם להגיע לבחינה של 'כל אשר דיבר ה' נעשה', וזה מה שאמרו חז"ל (שבת פח.) שבפורים 'קימו וקבלו היהודים' (אסתר ט כז), קימו מה שקיבלו כבר.

ובענין זו יש משל ידוע שאמר הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע על עני שהתאכסן בעלית ביתו של עשיר, העני ראה שם בחדר חוט, וחשב לעצמו שהלא חסר לי שרוך לנעל שלי, לקח סכין וחתך החוט, פתאום בבית למטה נהיה רעש גדול והנברשת הגדולה שהיתה תלויה בסלון הבית נפלה ארצה ונשברה לרסיסים. העשיר מיהר לעלות לעלית הנג לבדוק מה גרם לנברשת ליפול, כשהגיע ראה את העני יושב עם החוט שהחזיק את הנברשת בידיו, התחיל לצעוק עליו, מה עשית, למה הפלת הנברשת, ענה לו העני סך הכל רציתי שרוך לנעליים שלי. אומר הרה"ק מרוזין לפעמים יהודי עושה עבירה שבעיניו היא עבירה קלה, אמנם בעבירה קלה זו הוא הפיל נברשות שלימות בעולמות העליונים, שהפגם של העבירה היא גדולה מאוד בשמים ממעל.

ואם על עבירה אמר כן הרה"ק מרוזין, אזי על מצוה על אחת כמה

על בתי ישראל והיכה את המצרים, אך הקב"ה בתורתו משתמש בדרך כלל בשם 'חג המצות', כי עניין המצות הוא שבח גדול לא רק לקב"ה אלא גם לעם ישראל, וכפי שכותב רש"י (שמות יב לט), על הפסוק 'ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם', וגם צדה לא עשו להם – מגיד שבחן של ישראל, שלא אמרו היאך נצא למדבר בלא צדה אלא האמינו והלכנו.

ושמעתי פעם ביאור בדרך זה, שכלל ישראל קורים להחג 'פסח', שהם משתבחים במה שהקב"ה פסח על הפתח, וכוונתם שברוך כלל הקב"ה מחכה לנו לעשות את הפתח, כמו שאמרו 'פתחו לי פתח כחודה של מחט' ואז הקב"ה פותח להם פתח כפתחו של אולם, אמנם במצרים שבני ישראל היו משוקעים כמ"ט שערי טומאה, הקב"ה דילג ולא חיכה שבני ישראל יעשו את הפתח, אלא הוא באתערותא דלעילא מיד פתח להם פתח כפתחו של אולם. וזהו שמשתבח כלל ישראל כשקורים לחג 'פסח'.

אמנם הקב"ה בתורה קורא לחג 'חג המצות' שמורה על המצות

הוא פותח הפתח כחודה של מחט, אז יפתח לו השי"ת פתח כפתחו של אולם.

בהמשך הפרשה נאמר (שמות כג טו) 'את חג המצות תשמור' וגו', וידועים דברי הקדושת לוי (בא) שמדייק למה בתורה השם השגור של החג הוא 'חג המצות', ואילו בלשון חז"ל וכך גם בלשוננו השגורה, שם החג הוא בדרך כלל 'פסח', או 'חג הפסח', 'שביעי של פסח' ועוד. ומבאר כי ההבדל הוא שבשיר השירים נאמר ו) g, 'אני לדודי, ודודי לי', כלומר, עם ישראל מרגיש את שבחיו של הקב"ה, אך הקב"ה מצידו מרגיש את שבחיו של עם ישראל. וכך מצאנו בחז"ל (ברכות ו), שהתפילין שאנו מניחים כוללים הודאה ושבח לקב"ה, אך התפילין שהקב"ה מניח כוללים שבחים לעם ישראל 'מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ'. כי זהו הכלל, אנו מצדנו איננו מרגישים את שבחי עצמנו אלא את שבחי הקב"ה, והקב"ה מצידו מרגיש את שבח עם ישראל, נאמנותו וכו'.

ואף ביחס לחג כך הוא הדבר, אנו משתמשים בדרך כלל בשם 'חג הפסח', כי שם זה מציין הודאה לקב"ה על הנם הגדול שעשה עמנו שפסח

ה' בקריאתו אל ישראל לאמר 'שובו אלי ואשובה אליכם' (מלאכי ג ז), תתעוררו אתם בתשובה, ואז אשיב אתכם אלי. השיבה כנסת ישראל, ביקשה וטענה 'השיבנו ה' אליך ונשובה' (איכה ה כא), תאיר עלינו אתה את הארת התשובה, ואז נשוב אליך.

יעזור השי"ת שנוכה להבין את גודל פעולתנו בעשיית המצוות, ועי"ז נוכח לתשובה שלימה עדי נוכח שיקוים בנו בקיבוץ בניה לתוכה בשמחה בביאת גוא"צ בב"א.

שאכלו ביחד עם הקרבן פסח, ועל זה נאמר (יהוקאל טו ז) 'ואת עירום ועריה' שראה שלא היו בידם מצות להתעסק בהם כדי שיגאלו, ונתן להם שתי מצות, דם פסח ודם מילה ועי"כ יכלו ליגאל, והענין בזה הוא כדאמרן שעם ישראל היו צריכים רק לפתוח פתח כחודה של מחט, והקב"ה פתח להם פתח כפתחו של אולם וגאל אותם מעבדות לחרות.

ובאמת ויכוח זו כבר מובא במדרש (איכה רבה ה כא) כאשר פנה

דרשת חיזוק לתלמידי ישיבת נחלת צבי בענין ימי השובבי"ם

יום חמישי פרשת משפטים כ"ה שבט תשפ"ג

והנה בשבת הבעל"ט יברכו את חודש אדר, ואיתא בחז"ל (תענית כט). 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', והנה בתורה מצינו את ענין השמחה בחג הסוכות 'זמן שמחתינו', והכוונה במה שדווקא סוכות נקראה כך, הוא משום שהאופן שבו יכול האדם להגיע לשמחה פנימית אמיתית, הוא רק על ידי שיקדים לכך תשובה, וקודם להג' הסוכות אנו חוזרים בתשובה בעשי"ת וביום הכיפורים, ותיכף לאחר מכן אנו

התפעלתי כששמעתי את גודל ההשקעה והמסירות של הבחורים החשובים ללמוד שעות רצופות לרגל שבועות השובבי"ם שאנו עומדים בהם עכשיו.

התבוננתי בפשר הדבר מה שהשבועות האלו של שובבי"ם נכנסים בכל שנה לתוך חודש אדר, וכן בשנה מעוברת אזי מגיעות עד לשבת שקלים השייכת כבר לפורים.

וצריכים להבין מהו ענין קבלת התורה מאהבה מה שלא היה קודם לכן, ומה גרם להם אז שיקבלו את התורה מאהבה.

וראיתי מביאים בשם הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על הפסוק במגילת אסתר (ה, יד) 'יעשו עין גבוה חמישים אמה', שענין 'חמישים אמה' רומז למה שהיו בני ישראל משוקעים אז בחמישים שערי טומאה, והוא תמוה מה שנגאלו אז בני ישראל גם בתוך השער הנ', הרי אצל יציאת מצרים איתא בספ"ק שהיו משוקעים רק בשער המ"ט, ואילו היו נכנסים לתוך השער הנ' ח"ו לא היו נגאלים.

ומביא כמה שכתב באור החיים הק' (שמות ג, ח) שמה שבמצרים לא היו נגאלים בשער הנ' הוא משום שלא היו אז בני תורה כיון שהיה קודם למתן תורה, אבל לאחר קבלת התורה יש להם לבני ישראל כוח להתרומם מעומק הטומאה על ידי התורה גם בהגיעם ח"ו לחמישים שערי טומאה.

ולפי זה נבין הכוונה כמה שקיבלו ישראל אז את התורה מאהבה, משום שכל הנס שזכו לה היה רק כיון שהיתה התורה חשובה ואהובה.

שמחים בסוכות, ואז אנו יכולים לשמוח כראוי עם התורה בשמחת תורה, להראות שהשמחה האמיתי באה לו לאדם על ידי התורה, והיינו שההכנה לשמחה היא על ידי התשובה, וההמשכה של השמחה היא על ידי התורה הגורמת שמחה.

ולבן מקדימים את ימי השוכבי"ם שהם ימי תשובה כענין 'שובו בנים שוכבים' (ירמיה ג ד), קודם לשמחה של חודש אדר, ואז אפשר לזכות לתורה.

ולבן כמה ראוי ונכון להרבות בשבועות אלו בלימוד התורה ברציפות, שהיא המסייעת לו לאדם לחזור בתשובה שלמה, וכמו שאנו אומרים בכל יום בתפילה, 'השיבנו אבינו לתורתך וקרבנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה לפנך'.

והנה באמת היום טוב פורים מסוגל עד למאוד לזכות לתורה, וכמו דאיתא בחז"ל (שבת פח.) שבזמן מתן תורה כפה השי"ת את ההר סיני על בני ישראל כנגיית ואמר להם: 'אם תקבלו את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם', ועד שבזמן הנס של פורים בימי אחשורוש קיימו וקבלו בני ישראל את התורה מאהבה.

לאביונים הם בין אדם לחברו, להורות על ענין השילוב בין המצוות שבין אדם למקום לבין אלו שבין אדם לחברו, ולרמוז קבלת התורה מאהבה שהיתה כנס פורים.

ויש לנו ללמוד מוסר השכל לשכל עם לימוד התורה גם אהבת חברים, ואם אחד רואה את חברו בישיבה הולך בפנים עצובות, אזי יגש אליו וישאל בשלמו ואם יכול הוא לעזור לו, ושכל אחד יחזק את השני, וכזה תהא לו שלמות בעיניו שבין אדם לחברו ושבין אדם למקום.

ואני מברך אתכם שתזכו להיות תמיד בשמחה, והיא הברכה החשובה ביותר שאני יכול לברך אתכם, וזה רק על ידי לימוד התורה המביאה לו לאדם שמחה ואושר אמיתיים, ויעזור השי"ת שנוכה להיות עובדי ה' באמת ובתמים, ושנוכה לגאולה השלמה בב"א.

ובן ברצוני להוסיף בשבחם של צוות הישיבה המוסרים את נפשם למען הצלחת תלמידי הישיבה, וצריכים אתם להוקיר להם טובה על כך, ואני בטוח בכך שהנחת הגדולה ביותר שאפשר שיוזכו לה, היא על ידי מה שאתם תגדלו לתפארת כפי מאוויים.

אצלם, עד שזכו בזכותה להתרומם גם משער הנז'.

וזהו ההכנה שאנו עושים בשוכבי"ם על ידי לימוד התורה ברציפות, שעל ידי זה תהא התורה אהובה וחשובה בעינינו, עד שבפורים נזכה לענין קבלת התורה מאהבה.

והנה על הלוחות היו כתובים ב' סדרים, א' על כל אחד מהלוחות, על הראשונה היו כתובים חמש מצוות שבין אדם למקום, שהם 'אנכי' - 'לא תעשה לך כל פסל' - 'לא תשא' - 'זכור' - 'כבד את אביך', ועל השניה חמש שבין אדם לחברו, שהם 'לא תרצח' - 'לא תנאף' - 'לא תגנוב' - 'לא תענה' - 'לא תחמוד', ואיתא בספה"ק (ערוגת הבושם לפורים ד"ה לדעת מה זה) במה שהיו הלוחות 'כתובים משני עבריהם' (שמות לב, טו), לרמוז לכך שאי אפשר להפריד את המצוות שבין אדם למקום מאלו שבין אדם לחברו, ועל כל אחד מהלוחות היו כתובים ב' הסדרים להורות שחד הם.

ולבן בפורים נצטוונו על ג' מצוות שהם, מקרא מגילה - משלוח מנות - מתנות לאביונים, שכן מקרא מגילה היא מצוה שבין אדם למקום, והמצוות של משלוח מנות ומתנות

מעמד סיום מסכת שבועות בכולל ש"ס שע"י קהילתנו הק' יום חמישי פרשת משפטים כ"ה שבט תשפ"ג

תאוה למעום ולאכול מהעוגות, אלא שהוא היה חבר בקבוצה שעסקה בפיתוח שיטות איך להתגבר על תאוות האכילה, בכל מיני שיטות ופעולות להרגעת הבולמוס, ותיכף התחיל לחזור על השיטות האלו חוזר ושוב, אבל כל אלו לא סיפקו לו את עיקר רצונו, שהיא למעום מהעוגות החדשנות.

ובראותו כי כלתה אליו הרעה, לקח בידו חתיכת בשר ואכלה, כך שלא יוכל לאכול מאכל חלבי קודם ל' שעות, ושוב לא נתאוה כלל למאכלים החלביים.

והפטיר הרה"צ הנ"ל במליצה ישרה על בני ישראל, איך שכל העצות אינם מועילות בידם להתגבר על יצרם, אלא על ידי מצוות התורה, שבהם יש לו לאדם כוח ויכולת לשעבד את רצונותיו.

וידוע מה שענה הרה"ק רבי דוד'ל בידרמן זי"ע כששאלו אותו למה הוא תאב ביותר, אם למאכל חלב או למאכל בשר, וענה שלמאכל בשר, משום שלאחר אכילת מאכל בשר הרי הוא משועבד למשך ו' שעות

הנה דבר בעיתו מה טוב לסיים את מסכת שבועות המסתיימת בסוגיא של שבועות השומרים, בפרשה זו (משפטים) שאנו למדים בה את פרשת שבועות השומרים.

והנה בשבת הבעל"ט שבת שקלים מתחילה תקופה של מועדים עד ליו"ט שבועות, וידוע מה שנהגו בתפוצות ישראל ללמוד מסכתא שבועות המונה מ"ט דפים במ"ט הימים שבין פסח לשבועות שהם ימי הספירה, ובתור אחד שעומד מן הצד ומשקיף ברצוני לייעצכם לקבוע את החזרה על מסכתא שבועות בתחילת הזמן לאחר פסח כדי שיוכלו האברכים לקיים מנהג טוב זה.

ובחשיבות לימוד מסכתא שבועות ראיתי מביאים בשם הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, שסיפר על אדם שהיה גבאי בבית מדרש, ובערב שבועות היה עסוק במטבח ביהמ"ד בסידור עוגות הגבינה לצורך הקידוש שתתקיים בבוקר יום השבועות לאחר התפילה, ובעת שהיה טרוד ומרוכז בעסק העוגות, אחזו

ושמעתי רמז בפרשתן עה"פ (שמות כא, לג-לד) 'וכי יפתח איש בור וגו' והמת יהיה לו, והיינו מה שהאדם הוא בור ועם הארץ, הוא משום שהוא לומד כמת בלא חיות, לא כן אנו רואים ב"ה בבית מדרשינו, שהאברכים החשובים לומדים בהתלהבות ובחיות.

ובאמת עצם לימוד התורה היא הנותנת בו באדם חיות והתלהבות, ומה שרואים בחוש שבשעת שהאדם משוחח עם חברו יכול הוא לשבת כך שעות ע"ג שעות בלא שיתעייף, ובלימוד התורה רואים איך שלאחר זמן מועט הוא מרגיש מותש ועייף, אלא הסיבה לכך היא משום שבלימוד התורה המביאה לו לאדם חיות, א"כ לאחר זמן מה שלמד ונתמלא חיות יותר ויותר, אזי הוא נעשה מותש ועייף מריבוי החיות שהכנים לקרבו, אבל לאחר שעות של דיבור דברים בטלים שאין בהם מאומה, יוצא שהוא מתרוקן יותר ויותר, ואינו נעשה מותש כיון שהם דברים ריקים.

הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל בזקנתו בחן פעם קבוצת ילדים, והקשה להם קושיא כברול שהיה שם ילד כבן י"א שנים שענה עליה תשובה נכונה,

לרצון השי"ת שציוה בתורה על איסור אכילת בשר וחלב.

ולענין זה מרמות המסכתא שבועות, שיש בה משום הזכרה למה שבני ישראל 'מושבעים ועומדים מהר סיני' לקיים את מצוות השי"ת, והיא המסייעת לו לאדם לשעבד את תאוותיו למען רצון ה'.

אתמול השתתפתי בשמחת שבע ברכות שהתקיימה בשילוב סיום הש"ס שערך החתן, ונעמד שם בחור שהיה החברותא של החתן לספר בשבחו של החתן, וסיפר שיש לו לחתן דפדפות של כל אחד מהתנאים והאמוראים שבש"ס, ובו הוא הן בשימתם ובדרכי מחשבתם, ומעלה זו נקנית לאחר שקידה וידיעה בכל מרחבי הש"ס, ועוד סיפר במעלת החתן, שמטבע בני האדם לשוחח עם חברים בדברים של מה בכך, ושמצא תרצו לדעת איך היה ביכולתו של החתן לדלג על טבע זו ולשחות בים התלמוד עד הגיעו לשמחת לבו, שמחת התורה, הוא משום שהחתן למד באופן שכל התנאים והאמוראים הם כביכול חבריו וידידיו, וכך הרגיש בלומדו תורה כאילו הוא משוחח עם רעים.

מרגישין במתיקות ועריבות טוב התורה,
היו משתגעים ומתלהטים אחריה'.

ואיתא בחז"ל (תענית כט.) 'משנכנס
אדר מרבין בשמחה', ואין
שמחה כשמחת התורה, וראיתי בספר
נתיבות שלום שמביא מהדברי שמואל
מסלונים זצ"ל שאמר על עצמו: 'בזמן
שיש לי דאגה, אני לומד דף גמרא,
ובזמן שיש לי דאגה גדולה, אני לומד
ב' דפי גמרא, ובזמן שיש לי דאגה
גדולה ועצומה עד למאוד, אני לומד
ג' דפי גמרא', והיינו שעיקר השמחה
שיש לו לאדם הוא רק על ידי לימוד
התורה, והיא המסלקת כל דאגה
ומחשבה רעה.

ויעזור השי"ת שתזכו ללמוד ולסיים
עוד הרבה מסכתות שבש"ס
מתוך שמחה וטוב לב, ושנוכה לבנין
ביהמ"ק בכיאת גוא"צ בב"א.

ובצאתו פרץ הגרעק"א בבכי, ולשאלת
הסובבים הסביר להם שהוא בילדותו
ענה ג"כ תשובה זו כאותו הילד, אלא
שהוא בילדותו כשענה כן, פצח בריקוד
ובמחול על מה שזכה ליישב קושיא
גדולה וחזקה, ואותו הילד כלל לא
נתרגש, וכנראה שלא יגדל הילד להיות
גדול בתורה במותו, לאחר שחסרים
לו חיות והתרגשות דקדושה בעת
לימוד התורה.

ובמו כן יש לומר לגבי כולל זה,
שבדוע שרוב אנשי העולם
אינם זוכים להסתופף בין כותלי
ביהמ"ד וליהנות מזיו שכינתו יתברך
בלימוד התורה, ואתם שהנכם זכיתם
לכך, כמה עליכם לשמוח על זאת,
וביותר כשאתם זוכים לשבת כמה
שעות ביום וללמוד ולסיים מסכתות
בש"ס, וכמו שכתב האור החיים הק'
(דברים כו, ה) וז"ל: 'שאם היו בני אדם

סעודת ראש חודש אדר

יום שלישי פרשת תרומה ליל ב דר"ח אדר תשפ"ג

השמחה לאדם בהעלותו הניצוצות
לעבודתו יתברך, שהניצוצות נעשים
לאדם שמעלה אותם כמו לבוש, ובוה

הקדושת לוי (דרוש לפורים) מביא
וז"ק: משנכנס אדר
מרבין בשמחה (תענית כט, א), כי עיקר

וידוע מאמר העולם שלכן שואבים
בחודש ניסן 'מים שלנו', משום שבראש
השנה זרקנו את העבירות לתוך הנהר
בתשלך, ואז עשינו כן מחמת תשובה
מיראה, ועכשיו שאנו עושים תשובה
מאהבה, ותשובה מאהבה זדונות נעשו
כזכות, שוב אנו חוזרים ושואבים אותם
מהנהר לזכות לזכות.

ואפשר שלכן הזמן גרמא דווקא
בחודש אדר לעשות מלבוש
מענין התשובה שעשינו בימי השוכבים,
משום שבחודש אדר מתחיל הזמן של
תשובה מאהבה וזדונות נעשים כזכות.

ויעזור השי"ת שנוכה לתשובה שלמה
ולשמחה אמיתית בשמחת
עולם על ראשינו.

מגיע לו השמחה, וקודם אדר הוא
שוכבי"ם שהוא העת העלאת הניצוצות
לקדושה, ומשהגיע אדר כבר הגיע
העת שהעלה אותם מקודם בשוכבי"ם,
ועתה באדר נעשים לו מלבוש, וגלל
כן נקרא שמו 'אדר' לשון מלבוש,
כמו 'אדרת אליהו' (מ"ב ב יג), וזהו
מאמר חכמינו ז"ל 'משנכנס אדר',
כשהגיע אצלו הלבוש מניצוצות
הקדושים שהעלה בשוכבי"ם, 'מרבין
בשמחה', כי בא לו השמחה שהעלה
אותם, ע"כ.

והנה באמת דברים אלו הם נשגבים
מבינתנו, אלא שבדרך רמז יש
לומר, שכן ידוע שחודש אדר הוא
התחלת הזמן הנרמז לתשובה מאהבה,

הוצאות הגליון נדבת
ידידנו הר"ד **ישדאל ויצהנדלד** הי"ו
לדגל שמחת נישואי בתו הכלה שתחי' בשעטזומ"צ למזל"ט
יזכו לבנות בית נאמן בישראל בנין עדי עד,
בקשר של קימא ודורות ישרים ומבורכים,
ויזכה לדוות רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח
בבריות גופא ונהודא מעליא